

ارزیابی سیاست خارجی دولت سیزدهم در گفت‌وگو با حسن بهشتی‌پور

آسیا محوری ظرفیت‌های مبادلات تجاری ایران را فعال می‌کند

گروه سیاسی/ نشست مجمع عمومی سازمان ملل فرصت شایسته‌ای بود تا وزیر امور خارجه کشورمان در اولین هفته‌های آغاز به کار خود، با تعداد زیادی از وزرای خارجه و نمایندگان کشورهای دیگر تبادل نظر کند. اگرچه موضوع برجام و مذاکرات احیای آن همچنان بر حوزه دیپلماسی سایه انداخته، اما دولت سیزدهم بنا ندارد همه تخم مرغ‌های خود را در سبد برجام بگذارد یا آنگونه که حسین امیر عبداللهیان در مجلس گفت وزارت خارجه وزارت برجام نیست.

درباره این سیاست جدید با حسن بهشتی‌پور، کارشناس مسائل بین‌الملل و استاد دانشگاه گفت‌وگو کرده‌ایم.

***

■ **دولت سیزدهم مهم‌ترین اولویت سیاست خارجی خود را تقویت رابطه با کشورهای حوزه آسیا اعلام کرده است. ارزیابی شما در این رابطه چیست؟**

آقای امیرعبداللهیان در تشریح رویکرد سیاست خارجی دولت سیزدهم، تعبیر «آسیامحوری» را به کار برده است. اهمیت این مسأله بویژه زمانی دوچندان می‌شود که بدانیم نگاه به کشورهای منطقه شرق دیگر در نگاه کلاسیک بلوک بندی‌های شرق و غرب معنا ندارد و دنیای امروز یک دنیای بدون بلوک است. بنابراین وقتی نگاه و احیای رابطه با شرق مطرح می‌شود، فارغ از وجه سیاسی، ابعاد اقتصادی و امنیتی آن هم از اهمیت زیادی برخوردار می‌شود که بی‌تردید در چهارچوب نگاه جدید ایران به شرق پررنگ خواهد شد. از سوی دیگر افزایش همکاری‌های ایران و روسیه در حوزه نفت و تعمیق روابط با چین به‌عنوان کشور کانونی منطقه قدرت شرق می‌تواند بسیاری از ظرفیت‌های موجود در روابط گسترده با ایران

را به نظر گرفتن راهبرد دولت جدید چطور می‌بینید؟

آقای امیر عبداللهیان در موضع‌گیری‌های خود کاملاً نشان داد یک سیاست تقابلی و تعاملی را همزمان پیش می‌برد. تعامل ایشان با طرف‌هایی بود که سابقه دوستانه با ایران داشته باشند. به با ایران داشتند یا مایل بودند با ایران رابطه دوستانه داشته باشند. به توافق ۲۵ ساله میان تهران و یکن در چنین شرایطی صورت گرفته است. ایران برای بخش مهمی از نیازهای اقتصادی خود به سرمایه‌گذاری گسترده چینی‌ها نیاز دارد. همچنین بخش مهمی از ظرفیت‌هایی که ایران برای مقابله با تحریم‌های امریکا و بی‌اثر کردن آنها به دنبال است را می‌توان نزد یکن یافت.

این در حالی است که تاکنون ایران باوجود بهره‌مندی از بازار متنوع در زمینه سرمایه‌گذاری‌های خارجی از کشورهایی همچون عربستان سعودی و پاکستان عقب مانده است و حالا تمرکز بر حوزه آسیا می‌تواند جبران مافات کند.

■ **وزیر امور خارجه ایران در چنین فضایی به نیویورک سفر کرد. موضع‌گیری و سطح دیدارهای ایشان**

در مذاکرات اسلامی و لیخاف در روسیه مطرح شد

تأکید تهران و مسکو بر توسعه همکاری‌های صلح‌آمیز هسته‌ای

رئیس سازمان انرژی اتمی و رئیس اتم بر تقویت و توسعه همکاری‌های صلح‌آمیز هسته‌ای بین ایران و روسیه تأکید کردند.

محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران و «الکسی لیخاف»، رئیس شرکت دولتی روس اتم روز گذشته در مسکو درباره گسترش همکاری‌های هسته‌ای صلح‌آمیز گفت‌وگو و رایزنی کردند.

در این دیدار که با حضور کاظم جلالی سفیر ایران در روسیه، بهروز کمالوندی، معاون امور بین‌الملل، حقوقی و مجلس و سخنگوی سازمان انرژی اتمی ایران و جمعی از معاونان و مدیران سازمان انرژی اتمی ایران انجام شد، طرفین به رایزنی در مورد موضوعات مربوط به انرژی هسته‌ای پرداختند.

به‌گزارش ایسنا، دو طرف با تأکید بر اینکه ایران و روسیه روابط راهبردی و درباره مسائل گوناگون همکاری دارند، اعلام کردند که تلاش دارند همکاری‌های دو کشور را درباره انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای با سرعت بالاتری دنبال کنند.

رئیس سازمان انرژی اتمی با اشاره به روابط عمیق و راهبردی ایران و روسیه در عرصه‌های گوناگون دوجانبه و بین‌المللی گفت: همکاری دو کشور در زمینه فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای از جمله در زمینه احداث و توسعه نیروگاه‌های اتمی بخوبی پیش می‌رود و این همکاری‌ها باید هر چه بیشتر گسترش یابد. اسلامی در این نشست ابراز امیدواری کرد که دو طرف از

پاسخ ایران به ادعای وزیر خارجه سعودی

معاونت امور حقوقی و بین‌المللی وزارت امور خارجه ایران به ادعاهای عربستان درباره برنامه هسته‌ای ایران پاسخ داد.

«فیصل بن فرحان»، وزیر خارجه سعودی در سخنرانی خود در نشست مجمع عمومی اظهاراتی بر ضد ایران مطرح کرد و گفت که ریاض از تلاش‌های بین‌المللی برای جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای در کوتاه مدت و بلند مدت و همچنین منع توانایی برای تبدیل کردن کاربرد مسالمت‌آمیز انرژی هسته‌ای به کاربرد نظامی حمایت می‌کند.

وی در ادامه ادعاهایش از جامعه

president.ir

■ پنجشنبه ۸ مهر ۱۴۰۰
 ■ سال بیست و هفتم
 ■ شماره ۷۷۳۷

گفت‌وگوی ایران و غرب را با چالش رو به رو کند. سهم این متغیر را در قبال رویکرد سیاست خارجی ایران چه اندازه می‌دانید؟

خروج دولت پیشین امریکا از توافق هسته‌ای فرصتی طلایی برای اسرائیل و آن دسته از کشورهای منطقه‌ای فراهم کرد که خود را در رقابت تنگناک با ایران می‌بینند. مقام‌های اسرائیلی این روزها همه ظرفیت‌های خود را برای تحت تأثیر قرار دادن دولت بایدن به‌کار گرفته‌اند تا از بازگشت امریکا به برجام جلوگیری کنند. عربستان هم کشور مهمی است که تقابل جویی‌های آن نسبت به ایران مشکلات زیادی را در منطقه به وجود آورده است. خب شروع کار دولت سیزدهم با تداوم مذاکرات پنهان مقام‌های ایرانی و سعودی همراه شده است و آقای امیرعبداللهیان هم که خودش متخصص حوزه خاورمیانه است، باید از این فرصت برای حل رابطه بحرانی تهران و ریاض استفاده کند. این در حالی است که شکست عربستان در جنگ فرسایشی یمن و شکست ترامپ و روی کار آمدن بایدن در امریکا نقش مهمی در تعدیل سیاست‌های تهاجمی ریاض نسبت به ایران داشته و این کشور تلاش کرد برای خروج از تنگایی که در آن گرفتار شده است، به مذاکرات با ایران پاسخ مثبت دهد. حال آنکه عادی‌سازی مناسبات ایران با عربستان عامل مهم و تأثیرگذاری بر حل و فصل سایر مشکلات منطقه‌ای از جمله مشکل یمن، سوریه، عراق و لبنان هم خواهد بود. بنابراین مقام‌های دولت جدید باید از این فرصت برای ترمیم رابطه با عربستان استفاده کنند؛ اقدامی که نتایج مثبت آن در زمینه دیپلماسی با غرب برای احیای برجام هم پدیدار خواهد شد.

■ **تحولات جاری در سیاست خارجی ایران بویژه در زمینه دیپلماسی با غرب با نگرانی رو به افزایش شماری از بازیگران منطقه‌ای مواجه شده است. این نگرانی در پاره‌ای مواقع به اقداماتی هم منجر شده تا روند**

گفت‌وگو با شبکه انگلیسی «بی بی سی» خوانده دسترسی کامل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تأسیسات هسته‌ای ایران شد. به گزارش فارس مدیر کل آژانس در بخشی از این مصاحبه درباره گزارش اخیر در خصوص تجهیزات آژانس در سایت «تسه» در کرج گفت: «آژانس از ایران درخواست می‌کند تا به تعهدات بیانیه ۱۲ سپتامبر (۲۱ شهریور ماه) احترام بگذارد. ما توافق کردیم که بتوانیم تمامی تجهیزات خود را در تأسیسات هسته‌ای ایران سرویس کنیم و دوربین‌ها تنها بخشی از این تجهیزات به شمار می‌آیند».

«گروسی» همچنین در خصوص سفر اخیر خود به ایران و دیدار با محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران گفت: «ما برای دسترسی کامل به تأسیسات هسته‌ای ایران فشار می‌آوریم. بعنوان بخشی از این سفر با ایران توافق کردیم که بزودی برای دیدار احتمالی با ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور ایران و وزیر خارجه به ایران بازگردم».

مدیر کل آژانس در پاسخ به این سؤال که چرا جامعه جهانی، سانترفیوژهای ایران را متوقف نکرده است، گفت: «قرار نیست سانترفیوژها متوقف شوند زیرا جامعه بین‌المللی موافقت کردند که ایران بتواند تا یک سطح خاص غنی‌سازی اورانیوم انجام دهد. برخی کشورها (رژیم صهیونیستی) نظر متفاوتی دارند و آنها می‌خواهند که ایران هیچ اقدامی انجام ندهد اما چنین چیزی موضوع بحث من نیست».

کنوانسیون جامع درخصوص سلاح‌های هسته‌ای حمایت می‌کنیم. نجری تصریح کرد: ایران بر اهمیت اجرای قطعنامه سال ۱۹۹۵ کنفرانس بازنگری درخصوص خاورمیانه تأکید کرده و سلاح‌های هسته‌ای رژیم اسرائیل را تهدیدی برای صلح و امنیت خاورمیانه و برای آن می‌داند که مانع تحقق خاورمیانه عاری از سلاح‌های هسته‌ای است.

این مقام ارشد وزارت خارجه ایران افزود: جامعه بین‌المللی باید بر لزوم الحاق یقید و شرط این رژیم به این بی‌تی به‌عنوان یک عضو غیر هسته‌ای و پذیرش اقدام جامع آژانس مجدداً تأکید کند.

سیاسی

روایت امیرعبداللهیان از توصیه‌های دیپلماتیک رهبری

«**خبراول اینکه**، وزیر خارجه کشورمان که در برگشت از مجمع عمومی سازمان ملل در آلمان با جمعی از ایرانیان مقیم فرانکفورت دیدار کرده بود، به بیان خاطره‌ای از توصیه‌های رهبری پیش از مذاکره با امریکا در عراق در سال ۸۶ پرداخت. به گزارش انتخاب، امیرعبداللهیان گفت: وقتی می‌خواستیم برای مذاکره به عراق سفر کنیم، مقام معظم رهبری یک توصیه‌ای به ما داشتند: گفتند ببینید ما می‌رویم به عنوان ایران صحبت بکنیم، ایرانی‌ها فرهیختگی خاص خودشان را دارند. مقام معظم رهبری در توصیه‌هایشان قبل از مذاکره گفتند ما داریم به درخواست دوستان عراق مذاکره می‌کنیم و در حضور عراق برای امنیت این کشور که هرچه امنیت عراق بیشتر شود امنیت مرزهای ما هم بیشتر تأمین می‌شود. وی افزود: ایشان بیان داشتند در مذاکره اولاً آداب دیپلماتیک را به صورت کامل رعایت کنید، نگویید اینها امریکایی هستند و ما با اینها مشکل داریم. حتی اگر دعتوتان کردند به ناهار، شما نیاز نیست همه چیز را در رسانه بیاهو بکنید، برخوردتان به‌گونه‌ای باشد که فرهنگ و تمدن و ادب ایرانی را نشان بدهد. وی در ادامه خاطره خود اظهار داشت: رهبری گفتند در مذاکره هم منطقی مذاکره کنید، از روی حکمت حرف بزنید، حرف‌هایتان را هم روشن بزنید. ضمناً هیچ سؤال امریکایی‌ها را بی‌پاسخ نگذارید زیرا آنها بعداً سیگنال غلط می‌دهند. می‌گویند ما این موضوع را از ایرانی‌ها پرسیدیم یا هیاتشان اختیار نداشت یا اصلاً ایرانی‌ها متوجه این ابعاد موضوع نیستند. تمام موضوعاتشان را منطقی جواب بدهید. وی ادامه داد: مقام معظم رهبری گفتند صرف‌نظر از نتیجه، برداشتی که از مذاکره با هیأت ایران می‌شود، باید این باشد که ایرانی‌ها منطقی مذاکره می‌کنند، ایرانی‌ها با هدف و حکیمانه مذاکره می‌کنند و ایرانی‌ها در مسیر مذاکرانشان آداب دیپلماتیک را کاملاً مراعات می‌کنند.

واکنش یکن به درخواست واشنگتن برای کاهش واردات نفت از ایران

«**خبر دیگر اینکه**، وزارت امور خارجه چین در واکنش به برخی گزارش‌ها مبنی بر درخواست واشگتن از یکن برای کاهش واردات نفت از ایران تأکید کرد که امریکا باید دست از مجازات‌های فرامرزی خود علیه اشخاص و کشورهای ثالث و اعمال قانون علیه آنها بردارد. به گزارش ایسنا به نوشته روزنامه گلوبال تایمز، «هوآ چان یینگ» سخنگوی وزارت امور خارجه چین در پاسخ به سؤالی درباره گزارش خبرگزاری رویترز در این باره تأکید کرد که همکاری‌های یکن با تهران در چارچوب قوانین و حقوق بین‌الملل است و امریکا باید دخالت در امور دیگران را متوقف کند. او با بیان آنکه همکاری ایران و چین در زمینه‌های اقتصادی و تجاری، شفاف و اصولی بوده و همواره بر مبنای قوانین و حقوق بین‌الملل انجام گرفته است، افزود: ایران و چین همواره بر مبنای اصول برابری و منفعت متقابل، تعامل برد - برد و تجاری‌سازی با یکدیگر همکاری داشته‌اند.

تکذیب ملاقات شمخانی با مقامات سعودی

«**شنیدیم که**، یک منبع مطلع در دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی، ملاقات با تماس میان دربانان «علی شمخانی» با مقامات عربستان سعودی را تکذیب کرد. به گزارش ایسنا، این منبع مطلع گفت: هیچ‌گونه ملاقات یا تماسی میان دربانان «علی شمخانی» «دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان با مقامات عربستان سعودی انجام نشده و برنامه‌ای نیز در این رابطه وجود ندارد. طی دو روز گذشته برخی فعالان فضای مجازی بدون اشاره به منبع خبر خود، از ملاقات دربانان شمخانی با «عادل الجبیر» وزیر مشاور در امور خارجی عربستان سعودی در بغداد خبر داده بودند. دیروز همچنین پایگاه خبری العربیة الجدیدة مدعی شد که دور چهارم گفت‌وگوهای ایران و عربستان در تاریخ ۱۸ سپتامبر در بغداد با مشارکت دو هیأت عالی رتبه از تهران و ریاض برگزار شده است. در این گزارش آمده است که مذاکرات میان دو هیأت ایرانی و سعودی با حضور مصطفی الکاظمی، نخست وزیر عراق برگزار شده است و دو طرف در این دور از مذاکرات، گفت‌وگوهای قبلی میان دو کشور را بررسی کرده‌اند. منابع آگاه همچنین مذاکرات دوجانبه میان ایران و عربستان را درحال پیشرفت و مثبت توصیف کرده‌اند.

بازداشت ۹ نفر از اعضای اصلی فرقه عرفان حلقه

«**دست‌آخراینکه**، توسط سازمان اطلاعات سپاه استان قم، تعداد ۹ نفر از اعضای اصلی و مرتبطان با خارج کشور «فرقه عرفان حلقه» در قم، البرز و تهران بازداشت شدند. به گزارش روابط عمومی سپاه امام علی بن ابی طالب (ع) استان قم، در پی گزارش‌های مردمی به ستاد خبری ۱۱۴ سازمان اطلاعات سپاه امام علی بن ابی طالب (ع) استان قم مبنی بر فعالیت مخفیانه «فرقه عرفان حلقه» در شهر مقدس قم و همچنین شیائاتی مبنی بر سوءاستفاده از برخی اعضای جذب شده و بروز مشکلات خانوادگی و مالی برای این افراد در فرقه و پس از ماه‌ها رصد اطلاعاتی سربازان گمنام امام زمان (عج) در سازمان اطلاعات سپاه ۹ نفر از اعضای اصلی و مرتبطان با خارج از کشور در قم و همچنین استان‌های البرز و تهران شناسایی و سپس با دستور مقام قضائی بازداشت و روانه زندان شدند.

حضور سرزده وزیر کشور در میان آتش‌نشانان تهران

همزمان با هفتم همراه روز آتش‌نشانی و ایمنی و برای نخستین‌بار وزیر کشور به‌طور سرزده از یکی از ایستگاه‌های سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری تهران بازدید کرد. به گزارش ایرنا، احمد وحیدی در این بازدید برای آتش‌نشانان آرزوی موفقیت کرد و ضمن شنیدن مسائل و مشکلات حوزه کاری آنان دستور رسیدگی را وادار سازد تا تجاوزات خود به‌صاحبان وحیدی همچنین در پیامی به قراردانی از آتش نشانان تأکید کرد: در چارچوب مسئولیت‌های قانونی وزارت کشور از طریق تدوین دستورالعمل‌های اجرایی، نیازسنجی و تجهیز ایستگاه‌ها و پایگاه‌ها به ماشین‌آلات و تجهیزات مناسب و استاندارد و جذب نیروهای انسانی کارآمد تلاش می‌کنیم.

تخت روانچی: شورای امنیت اسرائیل را وادار به پایان تجاوز به سوریه کند

سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل روز سه‌شنبه در نشست شورای امنیت سازمان ملل درخصوص تحولات سیاسی امنیتی سوریه شرکت کرد و به ایراد سخنرانی پرداخت. به گزارش فارس، «مجید تخت روانچی» گفت: شورای امنیت باید به مسئولیت خود عمل کرده و رژیم اسرائیل را وادار سازد تا فوراً به تجاوزات خود به حمایت و تمامیت ارضی سوریه پایان دهد. چنین اقدامات ماجراجویانه‌ای که ما آن را به شدیدترین نحو محکوم می‌کنیم، نقض آشکار حقوق بین‌الملل بوده و صلح و امنیت منطقه‌ای و بین‌المللی را تهدید می‌کند. وی گفت: انتظار می‌رود نشست بعدی کمیته قانون اساسی بزودی برگزار شود. ما مجدداً حمایت خود را از تلاش‌های فرستاده ویژه دبیر کل در امور سوریه و تعامل سازنده دولت سوریه در تسهیل فعالیت این کمیته اعلام می‌کنیم. وی با بیان اینکه تعیین هرگونه مهلت ساختگی برای پایان فعالیت آن با هر شرایط و الزامات مشابه دیگر، بر فعالیت کمیته تأثیر منفی خواهد داشت، گفت: باید تضمین شود که این یک روند سیاسی و افتعا به رهبری سوریه، متعلق به سوریه و تسهیل شده توسط سازمان ملل است.

غلامحسین اسلانی‌فرد روزنامه‌نگار